

Warszawa, dnia 28 stycznia 2016 r.

Poz. 96

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA ROZWOJU¹⁾**

z dnia 16 grudnia 2015 r.

**w sprawie raportu zawierającego w szczególności informacje dotyczące realizacji krajowego celu
w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej
w 2012 r. i w 2013 r., wraz z oceną i wnioskami z ich realizacji**

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2167 i 2359) ogłasza się, w załączniku do obwieszczenia, raport zawierający w szczególności informacje dotyczące realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej w 2012 r. i w 2013 r., wraz z oceną i wnioskami z ich realizacji.

Minister Rozwoju: *M. Morawiecki*

---

¹⁾ Minister Rozwoju kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju (Dz. U. poz. 1895).

Załącznik do obwieszczenia Ministra Rozwoju
z dnia 16 grudnia 2015 r. (poz. 96)

MINISTER ROZWOJU

RAPORT

zawierający w szczególności informacje dotyczące realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej w 2012 r. i w 2013 r., wraz z oceną i wnioskami z ich realizacji

Warszawa, 2015 r.

Wstęp

Raport dotyczący realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej, zwany dalej „raportem”, został sporządzony na podstawie art. 8 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2167 i 2359), zwanej dalej „ustawą”. Zgodnie z tym przepisem, minister właściwy do spraw gospodarki jest obowiązany sporządzać raport co dwa lata i przedstawić go do zatwierdzenia Radzie Ministrów.

Raport zawiera w szczególności informacje dotyczące realizacji:

- 1) krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią,
  - 2) krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej
- za 2012 r. i 2013 r. wraz z oceną i wnioskami z ich realizacji.

Niniejszy raport został opracowany na podstawie rocznych sprawozdań z realizacji krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej, przekazanych przez ministrów oraz wojewodów, zawierających dane i informacje dotyczące działań podejmowanych w 2012 r. i w 2013 r.

Niniejszy dokument jest opracowany jako kolejny raport, pierwszy obejmował działania za 2011 r.

Spis treści

1.	Krajowy cel w zakresie oszczędnego gospodarowania energią.....	5
2.	Działania ministrów związane z realizacją krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej.....	8
3.	Działania wojewodów związane z realizacją krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej.....	12
4.	Inne działania i środki poprawy efektywności energetycznej stosowane przez sektor publiczny – ministerstwa.....	15
5.	Ocena i wnioski z realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej - ministerstwa	19
6.	Inne działania i środki poprawy efektywności energetycznej stosowane przez sektor publiczny – wojewodowie.....	20
7.	Ocena i wnioski z realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej - wojewodowie	22

1. Krajowy cel w zakresie oszczędnego gospodarowania energią

Krajowy plan działań dotyczący efektywności energetycznej, zwany w dalszej treści „KPDEE 2007”, stanowi wykonanie art. 14 ust. 2 dyrektywy 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylającej dyrektywę Rady 93/76/EWG (Dz. Urz. UE L 114 z 27.04.2006, str. 64, z późn. zm.), zwanej dalej „dyrektywą 2006/32/WE”. W KPDEE 2007 przyjętym przez Komitet Europejski Rady Ministrów w dniu 31 lipca 2007 r. został określony cel indykatywny w zakresie oszczędności energii do końca 2016 r., wyrażony w jednostce bezwzględnej. Ustalony krajowy cel w zakresie oszczędnego gospodarowania energią wyznacza uzyskanie do 31 grudnia 2016 r. oszczędności energii finalnej w ilości nie mniejszej niż 9% średniego krajowego jej zużycia w ciągu roku, przy czym uśrednienie obejmowało lata 2001-2005 i wynosi łącznie 53 452 GWh.

Na cel w zakresie oszczędności energii finalnej, oprócz jednostek sektora finansów publicznych, złożyły się także oszczędności energii finalnej z sektorów:

- 1) transportu - w wysokości 35 785 GWh w 2012 r. i 65 804 GWh w 2013 r.;
- 2) przemysłu - w wysokości 36 623 GWh w 2012 r. i 33 438 GWh w 2013 r., oraz
- 3) sektora mieszkalnictwa (gosp. dom.) - w wysokości 8 983 GWh w 2012 r. i 12 686 GWh w 2013 r.

Powyższe oszczędności energii finalnej od 2010 r. do 2013 r., w podziale na sektory, obliczone metodą top-down¹⁾, zawiera tabela nr 1.

---

¹⁾ Metoda „od ogółu do szczegółu” wykorzystuje dane zagregowane inaczej nazywa się ją metodą „wskaźników efektywności energetycznej”. Dzięki niej można ustalić poprawne, ale jednak tylko wskaźniki rozwoju sytuacji, natomiast nie daje ona dokładnych obliczeń oszczędności energii na poziomie szczegółowym. Najczęściej przedmiotem obliczeń tą metodą są np. rodzaje środków transportu, działy przemysłu, itp. Obliczone wartości zużycia energii lub energochłonności podlegają korektom uwzględniającym czynniki zewnętrzne takie, jak liczba stopniodni w sezonie grzewczym, zmiany strukturalne, profile produkcji itp. Metoda „od szczegółu do ogółu” jest bardziej precyzyjnym sposobem obliczania oszczędności energii wynikających ze wzrostu efektywności energetycznej. Najpierw oblicza się zużycie energii dla pojedynczego odbiorcy końcowego, np. samochodu osobowego, w określonym przedziale czasu przed wdrożeniem działania mającego na celu zwiększenie efektywności energetycznej, uzyskując „wartości odniesienia”. Następnie stwierdzony poziom zużycia porównuje się ze zużyciem energii (odnotowanym w takim samym przedziale czasu, ale po wdrożeniu działania zwiększającego efektywność energetyczną). Różnica pomiędzy uzyskanymi wynikami jest miarą zwiększenia efektywności energetycznej.

Tabela nr 1. Oszczędności energii finalnej w podziale na sektory, obliczone metodą top-down

Sektor	Uzyskane oszczędności energii finalnej (GWh)			
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Gospodarstwa domowe	9 780	919	8 983	12 686
Usługi	0	0	0	0
Przemysł	25 993	34 469	36 623	33 438
Transport	13 548	15 514	35 785	65 804
Razem:	49 321	50 903	81 392	111 928

Drugi krajowy plan działań dotyczący efektywności energetycznej, zwany dalej „KPDEE 2011”, został przygotowany w związku z obowiązkiem przekazywania Komisji Europejskiej sprawozdań na podstawie dyrektywy 2006/32/WE, jak również na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy. Cele określone w pierwszym KPDEE 2007 zostały utrzymane w drugim KPDEE 2011, przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 17 kwietnia 2012 r.

Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej dla Polski 2014, zwany w dalszej treści „KPDEE 2014”, został przygotowany w związku z obowiązkiem przekazywania Komisji Europejskiej sprawozdań z wdrażania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, str. 1, z późn. zm.), zwanej dalej „dyrektywą 2012/27/UE”, a także na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy. KPDEE 2014 został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 20 października 2014 r. Oprócz opisu planowanych środków poprawy efektywności energetycznej określających działania mające na celu poprawę efektywności energetycznej w poszczególnych sektorach gospodarki, niezbędnych dla realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią na 2016 r., KPDEE 2014 zawiera listę środków służących osiągnięciu ogólnego celu w zakresie efektywności energetycznej rozumianego jako uzyskanie 20 % oszczędności w zużyciu energii pierwotnej w Unii Europejskiej do 2020 r. Cel ten rozumiany jest jako osiągnięcie w latach 2010-2020 ograniczenia zużycia energii

pierwotnej o 13,6 Mtoe²⁾, co w warunkach wzrostu gospodarczego oznacza także poprawę efektywności energetycznej gospodarki. Cel wyrażony został również w kategoriach bezwzględnego poziomu zużycia energii pierwotnej i finalnej w 2020 r, co zostało przedstawione w tabeli nr 2.

Tabela nr 2. Cel efektywności energetycznej na 2020 r. – zgodnie z dyrektywą 2012/27/UE

Rok	Cel w zakresie efektywności energetycznej	Bewzględne zużycie energii w 2020 r.	
		Zużycie energii finalnej w wartościach bezwzględnych (Mtoe)	Zużycie energii pierwotnej w wartościach bezwzględnych (Mtoe)
2020	Ograniczenie zużycia energii pierwotnej w latach 2010-2020 (Mtoe) 13,6	71,6	96,4³⁾

²⁾ Mtoe – milion ton oleju ekwiwalentnego, 1Mtoe = 11630 GWh

³⁾ Zgodnie z wartościami odniesienia dla Polski zawartymi w prognozie wykonanej dla Komisji Europejskiej (PRIMES - Baseline 2007) zużycie energii pierwotnej jest prognozowane na poziomie 110 Mtoe w 2020 r., zatem uwzględniając ograniczenie zużycia energii o 13,6 Mtoe otrzymamy: 110 Mtoe – 13,6 Mtoe = 96,4 Mtoe.

2. Działania ministrów związane z realizacją krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej

Zgodnie z art. 7 ustawy, ministrowie kierujący działami administracji rządowej w rozumieniu ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 812, z późn. zm.) oraz wojewodowie realizują krajowy plan działań dotyczący efektywności energetycznej. Roczne sprawozdania z realizacji krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej są przekazywane ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, do dnia 30 września następnego roku po upływie roku, którego dotyczą.

W związku z powyższym, minister właściwy do spraw gospodarki występował w 2013 r. i 2014 r. do:

- 1) ministrów o przedłożenie rocznych sprawozdań i informacji, uzyskanych z danego resortu oraz z jednostek nadzorowanych i podległych danemu ministrowi, o podjętych działaniach skutkujących oszczędnościami energii w roku 2012 i 2013;
- 2) wojewodów o przygotowanie rocznych sprawozdań i informacji, danego urzędu wojewódzkiego i jednostek administracji zespolonej w tym województwie, o podjętych działaniach skutkujących oszczędnościami energii w roku 2012 i 2013.

Z przedstawionych przez ministrów sprawozdań wynika, że ministrowie podejmowali działania inwestycyjne służące poprawie efektywności energetycznej w 2012 r. i w 2013 r., polegające na nabyciu lub wymianie urządzeń biurowych i pomocniczych (np. klimatyzacja, sprzęt AGD) oraz pojazdów, a także działania w zakresie modernizacji użytkowanych budynków. Działania w sferze informacyjno-edukacyjnej nakierowane były na zmianę zachowań lub poszerzanie świadomości, jednak nie były one przekazywane w sprawozdaniach przez wszystkich ministrów.

Przykładowe działania w sferze informacyjno-edukacyjnej można podzielić na dwie grupy.

- I. Działania o charakterze racjonalizującym zużycie energii, polegające przede wszystkim na monitorowaniu temperatury w pomieszczeniach biurowych i odpowiednim jej dostosowaniu poprzez zamontowany system czujników, zmniejszaniu temperatury po godzinach pracy lub w soboty i niedziele,

przeprowadzeniu analizy poprawności doboru mocy zamówionej dla grup taryfowych, stosowanych w rozliczeniach energii elektrycznej wraz z kierowaniem odpowiednich wniosków do przedsiębiorstw energetycznych o zmianę warunków rozliczeniowych.

- II. Działania o charakterze informacyjno – szkoleniowym, polegające przede wszystkim na przeprowadzaniu wewnętrznych szkoleń pracowników z zakresu racjonalnego wykorzystania energii, w tym także z obsługi urządzeń oraz „zielonych zamówień publicznych”, przygotowaniu i rozpropagowaniu ulotek o oszczędzaniu energii i właściwym korzystaniu z klimatyzacji, wydanie zarządzenia Dyrektora Generalnego o wyłączaniu sprzętu elektrycznego, udziale w szkoleniach organizowanych przez podmiot zewnętrzny (np. akademia odnawialnych źródeł energii z „Rzeczypospolitą”).

Szczegółowy wykaz działań inwestycyjnych zrealizowanych przez ministerstwa i ich jednostki organizacyjne podległe i nadzorowane w podziale na: modernizacje lub remont budynku, zakup lub wymianę urządzeń, instalacji lub pojazdów oraz inne działania inwestycyjne, przedstawia tabela nr 3.

Tabela nr 3. Wykaz działań inwestycyjnych zrealizowanych przez ministerstwa i ich jednostki organizacyjne podległe i nadzorowane

Modernizacja lub remont budynku:	Zakup lub wymiana urządzeń, instalacji lub pojazdów:	Inne działania inwestycyjne:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymiana okien, ▪ wymiana stolarki drzwiowej, ▪ modernizacja węzła cieplnego, ▪ wymiana nisko sprawnych źródeł ciepła, ▪ wymiana instalacji elektrycznej, ▪ wymiana instalacji oświetleniowej, ▪ modernizacja i regulacja instalacji c.o., ▪ ocieplenie stropodachu, ▪ docieplenie ścian zewnętrznych, ▪ izolacja pionowa ścian, ▪ wymiana więźby i pokrycia dachowego, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ urządzenia wchodzące w skład wyposażenia stanowisk pracy tj. monitory, komputery, notebooki, serwery, urządzenia wielofunkcyjne (kserokopiarki, skanery, drukarki), ▪ sprzęt laboratoryjny i sprzęt pomocniczy np. AGD, klimatyzatory, ▪ źródła światła (światłówki kompaktowe, lampy halogenowe i lampy ledowe) i oprawy oświetleniowe, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ montaż urządzeń do kompensacji mocy biernej, ▪ wymiana zespołów prądowórczych, ▪ montaż automatycznych urządzeń sterujących oświetleniem zewnętrznym, ▪ budowa i montaż instalacji OZE np. kolektorów słonecznych, paneli fotowoltaicznych, pomp ciepła, ▪ zlecenie wykonania audytu oświetlenia, audytu energetycznego.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymiana grzejników i zaworów termostatycznych, ▪ wymiana kotła olejowego na kocioł gazowy kondensacyjny, ▪ montaż automatyki pogodowej, ▪ termomodernizacja budynku (np. ocieplenie ścian budynków wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana elewacji budynku). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ samochody służbowe, specjalne. 	
---	--	--

Inwestycje zmniejszające zużycie energii były w głównej mierze finansowane ze środków własnych lub pozyskiwanych z instytucji i programów Unii Europejskiej oraz z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Podział środków finansowych w ramach których ministerstwa i ich jednostki organizacyjne podległe i nadzorowane realizowały działania inwestycyjne obejmowały środki krajowe, w tym głównie z budżetu państwa pozyskiwane w szczególności z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w jednym przypadku był to także Fundusz Leśny. Środki pochodzące z Unii Europejskiej były pozyskiwane w ramach poniższych programów i funduszy.

- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka;
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko;
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR);
- Mechanizm Finansowy Europejski Obszar Gospodarczy PL 04;
- Program Life;
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013;
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013;
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013;
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013;
- Fundusz Spójności;
- Program TEN-T (Transeuropejska sieć transportowa);
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

W załączniku nr 1 do raportu, w tabelach nr 1 i 2 przedstawiono wysokość środków finansowych ogółem wydatkowanych na działania pro-efektywnościowe przez ministrów i wojewodów⁴⁾. Z uwagi na nierówne wskazywanie wysokości środków pochodzących z UE, zestawienie w rozbiciu na te środki nie może zostać przedstawione w niniejszym dokumencie.

W załączniku nr 2 do raportu, w tabelach nr 1 i 2 zestawiono oszczędności energii pierwotnej i finalnej wskazane w sprawozdaniach przekazanych zarówno przez ministrów, jak i wojewodów. Z zestawienia wynika, iż większą staranność do dokonywania obliczeń oszczędności energii przykładają wojewodowie.

Analiza sprawozdań wskazuje, że zawarte w nich informacje i zestawienia mogą służyć wyłącznie do celów poglądowych. Wynika to z otrzymywania różnorodnych i niejednorodnych informacji zawartych w sprawozdaniach, a także ich zakresu. Niektóre sprawozdania zawierają dane dotyczące przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, realizowanych wyłącznie w resorcie, inne zaś dotyczą także jednostek nadzorowanych i podległych. Przekazano także takie sprawozdania, które zawierają informacje pozyskane jedynie od jednostki nadzorowanej i podległej.

Na podstawie przedstawionych sprawozdań, uzasadnione jest twierdzenie, że przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej były realizowane w latach objętych raportem, pomimo zgłaszanych przez resorty i ich jednostki nadzorowane braków lub niewystarczających środków finansowych oraz wynajmowania pomieszczeń biurowych, co uniemożliwiało podejmowanie inwestycji pro-efektywnościowych. Znaczna ilość sprawozdań przekazanych przez jednostki nadzorowane i podległe ministrom, zawiera informacje, że realizacja krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej nie dotyczy tych jednostek.

Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przygotowują corocznie zbiorcze sprawozdania z dużą starannością.

---

⁴⁾ Źródło: sprawozdania przekazane przez ministrów i wojewodów, za rok 2012 i 2013.

3. Działania wojewodów związane z realizacją krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej

Wojewodowie dołożyli wszelkich starań, aby sprawozdania sporządzone za 2012 r. i 2013 r. zawierały także informacje pozyskane z ich jednostek nadzorowanych. Pomimo ograniczenia liczby jednostek sporządzających sprawozdania, analiza wykazała, że informacje, dane oraz zakres tych sprawozdań opracowano w sposób różnorodny, a zamieszczone w nich informacje mogą posłużyć jedynie w celach informacyjno-poglądowych. Część sprawozdań została sporządzona w formie zbiorczej, a pozostałe stanowią zestaw pojedynczych sprawozdań przekazanych przez wojewodów.

Ze sprawozdań przekazanych przez wojewodów za 2012 r. i 2013 r. wynika, że przede wszystkim podjęto działania inwestycyjne, choć także zostały zgłoszone działania nie-inwestycyjne, które także przynależą do tych samych grup zdefiniowanych jako działania w sferze informacyjno-edukacyjnej, realizowanych przez ministrów. Jako przykłady można wskazać organizowane dla pracowników urzędów akcje informacyjne i szkoleniowe mające na celu oszczędzanie energii. Przykładem takiego działania może być także akcja oznakowania urzędów zużywających energię elektryczną naklejką z hasłem „Oszczędzaj energię elektryczną”. Innym działaniem jest prowadzenie kwartalnych analiz zużycia energii elektrycznej i gazu lub stałe monitorowanie zużycia energii elektrycznej i ciepłej. Kolejnym działaniem nie-inwestycyjnym było wydanie przez wojewodę zarządzenia w sprawie wyłączania sprzętu biurowego po zakończeniu pracy oraz w dni wolne od pracy. Innym przykładem w obszarze działań racjonalizujących zużycie energii było dostosowywanie temperatury w pomieszczeniach do faktycznych potrzeb, zarówno w zimie jak i latem, wyłączanie niebędących w użyciu urzędów zużywających energię oraz zbędnego oświetlenia, a także tryb czuwania.

Szczegółowy wykaz przedsięwzięć inwestycyjnych zrealizowanych przez wojewodów, a także jednostki administracji zespolonej w podziale na: termomodernizację budynków użyteczności publicznej, zakup i wymianę urzędów, instalacji i pojazdów oraz inne działania, przedstawia tabela nr 4.

Tabela nr 4. Szczegółowy wykaz przedsięwzięć inwestycyjnych zrealizowanych przez wojewodów, a także jednostki administracji zespolonej

Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej:	Zakup i wymiana urządzeń, instalacji i pojazdów:	Inne działania:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ocieplenie/docieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, ▪ wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, ▪ wymiana kotła c.o. na kocioł o wyższej sprawności, ▪ modernizacja kotłowni, ▪ wymiana pokrycia dachu, ▪ zmiana sposobu ogrzewania budynku z piecy akumulacyjnych zasilanych energią elektryczną na ogrzewanie z sieci ciepłowniczej, ▪ zastosowanie układu wentylacyjno – grzewczego, składającego się z gruntowego powierzchniowego wymiennika ciepła oraz centrali klimatyzacyjnej z pompą ciepła o odzysku do 87 %, ▪ wymiana instalacji centralnego ogrzewania wraz z grzejnikami, ▪ wymiana starego źródła ciepła na nowe ekologiczne źródło ciepła np. kocioł gazowy, kocioł olejowy, ▪ przebudowa węzła ciepłego wymiennikowego c.o i c.w.u. w budynku wraz z elektronicznym układem sterowania i montażem zaworów termostatycznych przy grzejnikach, ▪ przyłącze do sieci ciepłowniczej, ▪ zakup i montaż instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii do przygotowania ciepłej wody użytkowej i/lub wspomaganie centralnego ogrzewania, ▪ montaż układów solarnych (kolektorów) do przygotowania ciepłej wody użytkowej, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymiana źródeł światła na energooszczędne (np. na lampy ledowe), ▪ wymiana instalacji wodno-kanalizacyjnej, ▪ wymiana instalacji elektrycznej; ▪ wymiana sprzętu AGD, ▪ wymiana monitorów kineskopowych na płaskie LCD, ▪ wymiana komputerów stacjonarnych na laptopy, ▪ zakup/wymiana aparatury i sprzętu laboratoryjnego, ▪ zakup nowego samochodu z instalacją gazową, ▪ zakup/wymiana samochodów specjalistycznych, ▪ wymiana dźwigu osobowego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zmniejszenie zużycia energii elektrycznej poprzez aktywację baterii kondensatorów, ▪ racjonalizacja kosztów poprzez ogłoszenie przetargu na zakup energii elektrycznej, ▪ zmniejszenie mocy zamówionej ciepłej, ▪ wykonanie audytu energetycznego.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymiana pokrycia dachu oraz docieplenie stropów poddaszy, ▪ termomodernizacja lub częściowa termomodernizacja budynku.		
--	--	--

Inwestycje zmniejszające zużycie energii, podobnie jak w przypadku ministerstw, w głównej mierze finansowane były ze środków budżetu państwa, w tym także pozyskanych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wojewodowie korzystali także ze środków Unii Europejskiej. Poniżej wskazano nazwy programów i funduszy UE, z jakich korzystali wojewodowie i jednostki nadzorowane przy realizacji działań inwestycyjnych służących poprawie efektywności energetycznej:

- Regionalne Programy Operacyjne;
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR);
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko;
- Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

4. Inne działania i środki poprawy efektywności energetycznej stosowane przez sektor publiczny – ministerstwa

Zgodnie z art. 10 ustawy - jednostki sektora publicznego realizując swoje zadania, obowiązane są do zastosowania co najmniej dwóch środków poprawy efektywności energetycznej z listy wskazanej w tym przepisie.

Ustawa określa następujące środki poprawy efektywności energetycznej:

- 1) umowa której przedmiotem jest realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej;
- 2) nabycie nowego urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji;
- 3) wymiana eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na urządzenie, instalację lub pojazd, o których mowa w pkt 2, albo ich modernizacja;
- 4) nabycie lub wynajęcie efektywnych energetycznie budynków lub ich części albo przebudowa lub remont użytkowanych budynków, w tym realizacja przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. z 2014 r. poz. 712);
- 5) sporządzenie audytu energetycznego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów eksploatowanych budynków w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409, z późn. zm.), o powierzchni użytkowej powyżej 500 m², których jednostka sektora publicznego jest właścicielem lub zarządcą.

Ustawa nakłada na jednostki sektora publicznego obowiązek informowania społeczeństwa o stosowanych przez nie środkach poprawy efektywności energetycznej za pośrednictwem stron internetowych lub w inny sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

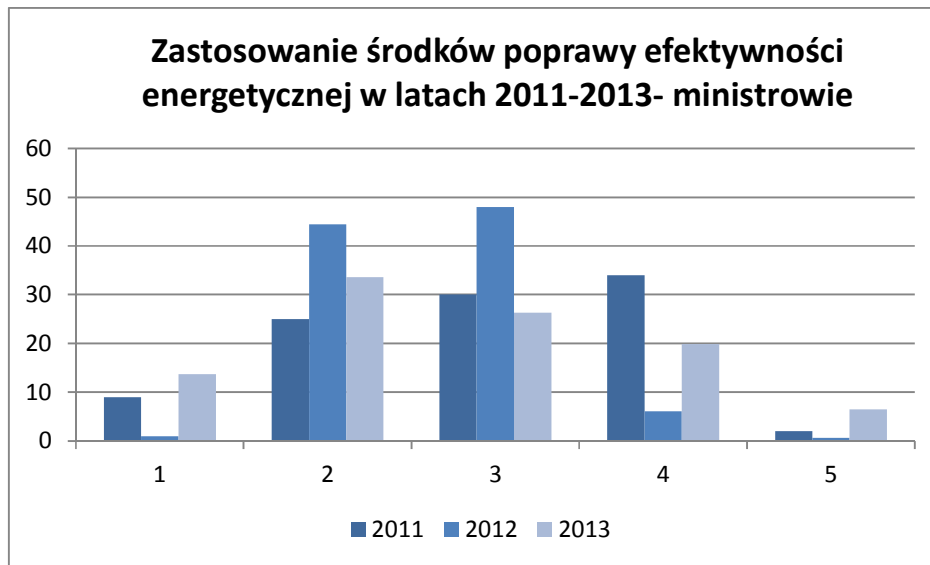
Z analizy informacji zawartych w sprawozdaniach za 2012 r. i 2013 r. przekazanych ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wynika, że ministerstwa stosowały co najmniej dwa środki poprawy efektywności energetycznej, zaś przeważająca ich większość stosowała więcej środków niż dwa.

Na podstawie zebranych danych za 2012 r. można stwierdzić, że najbardziej popularnym środkiem poprawy efektywności energetycznej jest wymiana eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na takie, które charakteryzuje się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji. W następnej kolejności jest nabycie nowego urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji, zaś najmniej popularnym środkiem poprawy efektywności energetycznej w 2012 r. było sporządzanie audytu energetycznego oraz umowa na realizację i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej.

Natomiast w 2013 r. najbardziej popularnym środkiem poprawy efektywności energetycznej było nabycie nowego urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji. Następnym najczęściej stosowanym środkiem poprawy efektywności energetycznej była wymiana albo modernizacja eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na takie, które charakteryzowało się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji. Nabycie lub wynajęcie efektywnych energetycznie budynków lub ich części albo przebudowa lub remont użytkowanych budynków, w tym realizacja przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów jest trzecim ze środków poprawy efektywności energetycznej, stosowanym przez ministerstwa. Najbardziej stosowanym środkiem poprawy efektywności energetycznej w 2013 r., tak jak w przypadku danych 2012 r., był audyt energetyczny eksploatowanych budynków w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, o powierzchni użytkowej powyżej 500 m², których jednostka sektora publicznego jest właścicielem lub zarządcą.

Podział zastosowanych środków poprawy efektywności energetycznej przez ministerstwa w 2012 r. i w 2013 r. w odniesieniu do wyników z pierwszego raportu (dane za okres 2008- 2011) przedstawia wykres nr 1.

Wykres nr 1. Podział zastosowanych środków poprawy efektywności energetycznej przez ministerstwa w 2012 r. i w 2013 r.⁵⁾

Publikowanie informacji za pomocą strony internetowej o stosowaniu środków poprawy efektywności energetycznej jest znikome. W załączniku nr 3 do raportu zostało opracowane zestawienie stron internetowych, na których rzeczywiście umieszczono informacje o zastosowanych środkach poprawy efektywności energetycznej wynikających z art. 10 ustawy.

Zbiorcze zestawienie środków poprawy efektywności energetycznej, wymienionych w art. 10 ust. 2 ustawy, stosowanych przez ministerstwa i w województwach zawiera tabela nr 5.

⁵⁾ Numeracja 1-5 odnosi się do środków poprawy efektywności energetycznych umieszczonych w Tabeli nr 5.

Tabela nr 5. Zbiorcze zestawienie środków poprawy efektywności energetycznej, wymienionych w art. 10 ust. 2 ustawy, stosowanych w ministerstwach i w województwach

Lp.	Wykaz środków poprawy efektywności energetycznej, wymienionych w art. 10 ust. 2 ustawy	Ministerstwa		Województwa	
		2012	2013	2012	2013
1.	umowa której przedmiotem jest realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej	0,95%	13,74%	10,04%	6,33%
2.	nabycie nowego urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji;	44,41%	33,59%	33,33%	33,76%
3.	wymiana albo modernizacja eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na charakteryzujące się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji;	48,00%	26,34%	30,92%	35,86%
4.	nabycie lub wynajęcie efektywnych energetycznie budynków lub ich części albo przebudowa lub remont użytkowanych budynków, w tym realizacja przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów;	6,06%	19,85%	15,66%	15,19%
5.	sporządzenie audytu energetycznego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów eksploatowanych budynków w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, o powierzchni użytkowej powyżej 500 m ² , których jednostka sektora publicznego jest właścicielem lub zarządcą	0,58%	6,49%	10,04%	8,86%

5. Ocena i wnioski z realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej - ministerstwa

Z oceny działań przyczyniających się do realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej, które zostały przedstawione w sprawozdaniach opracowanych przez ministerstwa oraz ich jednostki podległe i nadzorowane wynikają następujące wnioski:

- 1) niektóre jednostki nie podjęły działań mających na celu poprawę efektywności energetycznej, gdyż nie zgromadziły one wystarczających własnych środków finansowych niezbędnych na podjęcie tych działań, lub nie otrzymały dofinansowania z innych źródeł;
- 2) ministerstwa oraz ich jednostki podległe i nadzorowane nie będąc właścicielem ani zarządcą budynku będącego ich siedzibą nie mogły podejmować działań inwestycyjnych skutkujących oszczędnością energii, gdyż nie są stroną uzyskującą z tego tytułu korzyści finansowe w postaci niższych rachunków;
- 3) z uwagi na brak sprzętu/opomiarowania do monitorowania zużycia energii lub niewystarczającej ilości specjalistów lub środków na ich pozyskanie, nie zawsze było możliwe oszacowanie wartości oszczędności energii;
- 4) zagadnienia związane z poprawą efektywności energetycznej wydają się być postrzegane przez ministrów w 2012 r. i w 2013 r. jako mniej istotne, niż miało to miejsce w 2011 r., kiedy poziom wiedzy niezbędny do podejmowania działań w zakresie poprawy efektywności energetycznej był wyższy w ministerstwach niż w województwach.

6. Inne działania i środki poprawy efektywności energetycznej stosowane przez sektor publiczny – wojewodowie

Z analizy sprawozdań za 2012 r. i 2013 r. przesłanych przez wojewodów, w części dotyczącej stosowania co najmniej dwóch środków poprawy efektywności energetycznej, wymienionych w art. 10 ust. 2 ustawy, wynika, że wszystkie urzędy wojewódzkie realizowały ten przepis. Najbardziej popularnym środkiem poprawy efektywności energetycznej w 2012 r. było nabycie nowego urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji. Drugim w kolejności najczęściej stosowanym środkiem poprawy efektywności energetycznej była wymiana albo modernizacja eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na takie, które charakteryzują się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji. Na przedostatnim miejscu w stosowaniu środków poprawy efektywności energetycznej na szczeblu wojewódzkim było nabycie lub wynajęcie efektywnych energetycznie budynków lub ich części albo przebudowa lub remont użytkowanych budynków, w tym realizacja przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów.

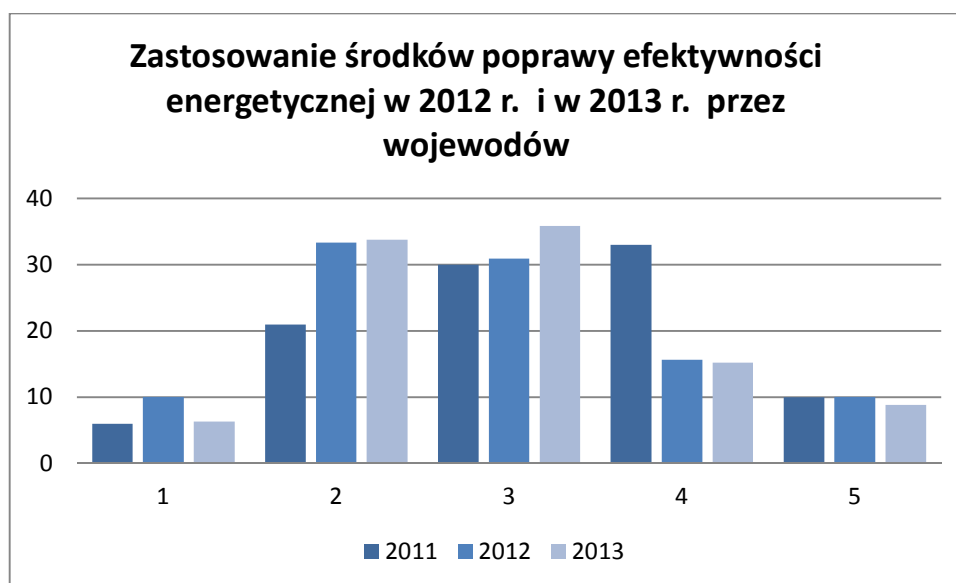
W 2012 r. dwa środki poprawy efektywności energetycznej, takie jak: sporządzanie audytu energetycznego budynku dla którego jednostka sektora publicznego jest właścicielem lub zarządcą oraz zawarcie umowy, której przedmiotem jest realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej były najmniej popularnymi i stosowanymi działaniami przez administrację terenową.

Analiza środków poprawy efektywności energetycznej stosowanych w 2013 r. przez wojewodów ukazuje nieznaczną modyfikację na rzecz najpopularniejszego środka poprawy efektywności energetycznej, jakim jest wymiana albo modernizacja eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na takie, które charakteryzują się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji. Następnym, najczęściej stosowanym środkiem poprawy efektywności energetycznej było nabycie nowego urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzującego się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji. Trzecim w kolejności stosowanym środkiem poprawy efektywności energetycznej było nabycie lub wynajęcie efektywnych energetycznie budynków lub ich części albo przebudowa lub remont użytkowanych budynków. Na przedostatnim miejscu było

zawarcie umowy, której przedmiotem jest realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej, zaś najrzadziej stosowanym środkiem poprawy efektywności energetycznej był audyt energetyczny budynku dla którego jednostka sektora publicznego jest właścicielem lub zarządcą.

Podział zastosowanych środków poprawy efektywności energetycznej przez wojewodów w 2012 r. i w 2013 r. z odniesieniem do wyników z pierwszego raportu odnoszącego się do okresu 2008-2011 przedstawia wykres nr 2.

Wykres nr 2. Podział zastosowanych środków poprawy efektywności energetycznej przez wojewodów w 2012 r. i w 2013 r.⁶⁾

⁶⁾ Numeracja 1-5 odnosi się do środków poprawy efektywności energetycznych umieszczonych w Tabeli nr 5.

7. Ocena i wnioski z realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej - wojewodowie

Należy podkreślić, że podczas dokonywania oceny działań w roku 2012 i 2013 przyczyniających się do realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej, które zostały przedstawione w sprawozdaniach przygotowanych przez urzędy wojewódzkie, wystąpiły trudności spowodowane niejednorodnością przekazanych informacji w sprawozdaniach. Informacje te różniły się stopniem szczegółowości danych - od bardzo ogólnych danych do szczegółowych danych zawierających wyliczenia oszczędności energii w jednostkach bezwzględnych oraz danych finansowych. Dobrymi przykładami w zakresie przygotowań starannych sprawozdań rocznych wyróżniły się m.in. Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki, Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki oraz Podlaski Urząd Wojewódzki.

Niezależnie od powyższego, na podstawie przekazanych sprawozdań można sformułować następujące wnioski:

- 1) w dalszym ciągu w niektórych jednostkach podległych wojewodzie jest niewystarczająca świadomość dotycząca realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią, w tym także realizacji przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej w ramach krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej. Dlatego wskazane byłoby prowadzenie dalszych działań informacyjno-edukacyjnych w obszarze efektywności energetycznej;
- 2) poważnym problemem są trudności w pozyskaniu odpowiednich środków finansowych na realizację działań czy dokonanie zakupów; brak jest też specjalistów z zakresu pozyskiwania środków z funduszy UE. Środki z dotacji, kredyty preferencyjne, fundusze pomocowe odgrywają bardzo istotną rolę w działaniach mających na celu wsparcie działań energooszczędnych, jednak potrzebne jest upowszechnienie oraz rozpropagowanie informacji o dostępnych środkach finansowych i możliwości korzystania z tych środków z uwzględnieniem jednostek sektora publicznego;

- 3) wojewodowie także wskazywali, że nie są właścicielami budynków w których mają siedzibę, co uniemożliwiało podejmowanie działań inwestycyjnych związanych z modernizacją budynku;
- 4) tak samo jak w przypadku ministerstw, występują trudności w oszacowaniu wartości oszczędności energii końcowej, pierwotnej, co wynika z braku wiedzy lub specjalistów oraz sprzętu służącego do monitorowania zużycia energii;
- 5) mając na uwadze, że jednostki sektora publicznego powinny stanowić przykład w sferze działalności publicznej, a w szczególności w zakresie inwestycji, które mają bezpośredni wpływ na zużycie energii (począwszy od zielonych zamówień publicznych, poprzez realizację nowych budynków o niskim zużyciu energii, aż po edukację i szkolenia), niezbędne są dalsze działania w zakresie poszerzania świadomości w pełnieniu wzorcowej roli jednostek sektora publicznego. Procedowany projekt ustawy o efektywności energetycznej może stanowić dalszą zachętę dla dokonywania działań w obszarze rozwiązań cechujących się wysokimi kryteriami efektywności energetycznej.

Załączniki do raportu

Załącznik nr 1

Tabela nr 1. Zestawienie środków finansowych wydatkowanych na przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej w ramach realizacji wzorcowej roli sektora publicznego przez ministerstwa w 2012 r. i w 2013 r.

Resort	2012	2013
Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji	14 415 907,50 zł	nie były podejmowane działania służące poprawie efektywności energetycznej
Ministerstwo Edukacji Narodowej	2 800 899,71 zł	1 014 100,55 zł
Ministerstwo Finansów	79 420 741,00 zł	13 541 052,56 zł
Ministerstwo Gospodarki	782 508,50 zł	831 100, 00 zł
Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	101 842 952,40 zł ⁷⁾	20 000,00 zł
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego wraz z jednostkami podległymi i nadzorowanymi	Nie wskazano danych liczbowych	75 749 228,75 zł
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	172 372, 00 zł	905 704,00 zł
Ministerstwo Obrony Narodowej wraz z jednostkami podległymi i nadzorowanymi	185 098 586,20 zł	175 251 470,57 zł
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	982 947,00 zł	6 175 454,80 zł
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz z jednostkami podległymi i nadzorowanymi	15 505 000,00 zł	29 429 000,00 zł
Ministerstwo Skarbu Państwa	125 200,00 zł	163 388,50 zł
Ministerstwo Sportu i Turystyki	70 200,00 zł	50 340,00 zł
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych	Nie wskazano danych liczbowych	14 786 166,75 zł
Ministerstwo Spraw Zagranicznych	Wydatkowano kwotę poniżej 14 000 EUR	Wymiana oświetlenia ze świetlówek kompaktowych na źródła LED nie wymaga dodatkowych nakładów finansowych, koszty są pokrywane z bieżących wydatków na eksploatację.
Ministerstwo Sprawiedliwości wraz z jednostkami podległymi i nadzorowanymi	137 134 200,00 zł	85 726 400,00 zł
Ministerstwo Środowiska wraz z jednostkami podległymi i nadzorowanymi	5 523 233,20 zł	2 067 013,35 zł
Ministerstwo Zdrowia wraz z jednostkami podległymi i nadzorowanymi	26 637 018,16 zł	88 621 594,52 zł
RAZEM	570 511 765,67 zł	494 332 014,35 zł

⁷⁾ Łączna wartość środków finansowych zgłoszona w sprawozdaniach za 2012 r przez Ministerstwo Budownictwa, Transportu i Gospodarki Morskiej wraz z jednostkami podległymi i nadzorowanymi oraz Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Tabela nr 2. Zestawienie środków finansowych wydatkowanych na przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej w ramach realizacji wzorcowej roli sektora publicznego przez wojewodów w 2012 r. i w 2013 r.

Urząd Wojewódzki	2012	2013
Dolnośląski Urząd Wojewódzki	502 838,00 zł	3 640 381,45 zł
Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi	18 995 596,92 zł	12 137 711,08 zł
Lubelski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi	1 966 016,97 zł	8 331 062,25 zł
Lubuski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi	502 293,37 zł	9 271 727,22 zł
Łódzki Urząd Wojewódzki	1 306 645,91 zł	705 660 zł
Małopolski Urząd Wojewódzki	502 728,11 zł	1 558 830,30 zł
Mazowiecki Urząd Wojewódzki	7 870 052,22 zł	10 123 786,36 zł
Opolski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi	171 180,73 zł	5 029 871,42 zł
Podkarpacki Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi	910 801,66, zł	4 930 634,86 zł
Podlaski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi	2 018 045,36 zł	2 404 000,00 zł
Pomorski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi	9 020 541,68 zł	2 185 648,55 zł
Śląski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi	2 452 256,26 zł	4 606 815,34 zł
Świętokrzyski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi	486 100,12 zł	26 621 124,49 zł
Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi	537 166,79 zł	1 256 389,34 zł
Wielkopolski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi	1 887 449,75 zł	2 476 227,51 zł
Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi	2 241 016,56 zł	12 050 281,81 zł
RAZEM	51 370 730,41 zł	107 330 151,98 zł

Załącznik nr 2

Tabela nr 1. Zestawienie oszczędności energii pierwotnej i finalnej wskazane w sprawozdaniach przekazanych przez ministerstwa w 2012 r. i w 2013 r.

Resort	2012				2013			
	Energia pierwotna		Energia finalna		Energia pierwotna		Energia finalna	
	GJ/rok	kWh/rok	GJ/rok	kWh/rok	GJ/rok	kWh/rok	GJ/rok	kWh/rok
Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji			102,25	2 121	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Ministerstwo Edukacji Narodowej	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Ministerstwo Finansów	59 153,98	1 171 409,03	276 821,06	719 407,44	148 535,6	1 674 195,09	50 746,66	558 066,72
Ministerstwo Gospodarki	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju ⁸⁾	17 415 750,00	17 415 750,00	59,83	5 890 874,00	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego wraz z jednostkami podległymi i nadzorowanymi	46 138,89	129 900,34	32 794,91	11 613 812,7	36 906	379 437,81	26 138,79	75 232,51
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wzwyższego				4 030			3 050	
Ministerstwo Obrony Narodowej wraz z jednostkami podległymi i nadzorowanymi	61 124,38		117 232,83	3 265 618,8	2 025,7	1 497 964,3	334 968,6	1 527 457,4
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	2 879,00		1 171,00		2 987,00		1 171,00	
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz z jednostkami podległymi i nadzorowanymi	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Ministerstwo Skarbu Państwa	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Ministerstwo Sportu i Turystyki	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych	10 023,71	399 859,00	48 163,16	300 083,12	308 110,61	800,00	147 016,48	132 833,45
Ministerstwo Spraw Zagranicznych	689,34		626,67					37 167,00
Ministerstwo Sprawiedliwości wraz z jednostkami podległymi i nadzorowanymi		470 866,00		2 462 640,60		497 413,30		2 294 077,2
Ministerstwo Środowiska wraz z jednostkami podległymi i nadzorowanymi	11 741,93	11 847,48	2 521 321,34	304 904,86	21 103,636	235 540,84	21 644,013	166 300,00
Ministerstwo Zdrowia wraz z jednostkami podległymi i nadzorowanymi	25 794,00	1 245 850,00	28 168,11	5 265 719,00	1 267 578,80	795,20	1 011 032,75	2 168 824,90
RAZEM	217 545,23	20 845 481,85	3 026 461,16	29 829 211,52	1 787 247,35	4 286 146,54	1 595 768,29	6 959 959,18
oszczędności w przeliczeniu na toe	5 195,98	1 792,39	72 285,78	2 564,85	42 687,67	368,54	38 114,27	598,45

⁸⁾ Obliczenia łączne dla oszczędności energii zgłoszonych w sprawozdaniach za 2012 r. przez Ministerstwo Budownictwa, Transportu i Gospodarki Morskiej wraz z jednostkami podległymi i nadzorowanymi oraz Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Tabela nr 2. Zestawienie oszczędności energii pierwotnej i finalnej wskazane w sprawozdaniach przekazanych przez wojewodów w 2012 r. i w 2013 r.

Urząd Wojewódzki	2012				2013			
	Energia pierwotna		Energia finalna		Energia pierwotna		Energia finalna	
	GJ/rok	kWh/rok	GJ/rok	kWh/rok	GJ/rok	kWh/rok	GJ/rok	kWh/rok
Dolnośląski Urząd Wojewódzki	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	18 500,00	37 032,00	10 251,00	
Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi	1 444,46	742,03	17 269,75	38 331,87	1 091,5	900,83	6 781,286	
Lubelski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi	940,2		812,99		66,11	147,34	2 208	
Lubuski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi	4 910,52		2 091,86		655,33	3 534,56	105 587,88	
Łódzki Urząd Wojewódzki			20,24	18 480		9 624	18 480	
Małopolski Urząd Wojewódzki			1 744,63	23 769,44	1 849,77	1 960,7	23 585,44	
Mazowiecki Urząd Wojewódzki	1 182,8	46 942	1 704,15	6 346,12	2 158,01	8 891,57	13 389,94	
Opolski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi	765,8		107,8		1 080	3 024,84	971,4	
Podkarpacki Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi		9 873	7,49	6 395	5 416,21	4 878,3	23 968	
Podlaski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi				5 140,5		355,1	2 429	
Pomorski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi			26,67			71,99		
Śląski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi			2 411,92	5 102,88	5 541,05	5 569,15	31 550	
Świętokrzyski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi			1 082,73	2 526	263,5	1 417,67		
Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi		124	23,45	995		5,26	871	
Wielkopolski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi			667,63	346,8	1 410,22	1 767,25	564,2	
Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki wraz z jednostkami zespolonymi	2 640,28		3 784,83	244	2 782,3	4 167,36	1 101,16	
RAZEM	11 884,06	57 681,03	31 756,14	107 677,61	40 814,00	83 347,92	241 738,31	
Oszczędności w przeliczeniu na toe	283,85	4,96	758,48	9,26	974,83	1 990,73	20,79	

Załącznik nr 3

Zestawienie stron internetowych, na których są dostępne informacje o stosowaniu środków poprawy efektywności energetycznej zgodnie z art. 10 ustawy.

Resorty**Ministerstwo Zdrowia i jednostki nadzorowane**

<http://gis.gov.pl/?go=bip&id=19>

<http://csioz.gov.pl/zamowienie.php?id=192>.

<http://rckik.lublin.pl/efektywno%C5%9B%C4%87-energetyczna.html>

<http://www.bip.rckik.pl/index.php?id=914>

<http://www.izz.waw.pl/pl/termomodernizacja>

zarzadzanieenergia.wum.edu.pl

<http://www.szpgin.kielce.pl/index.php/przetargi/przetargi>

<http://bip.sum.edu.pl/index.php?id=375>

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i jednostki nadzorowane

<http://www.sankud.pl/bip/index.php?strona=efektenerg>

Ministerstwo Edukacji Narodowej i jednostki nadzorowane

<http://bip.oke.poznan.pl/?id=895>

Ministerstwo Finansów i jednostki nadzorowane

www.mf.gov.pl/ministerstwo-finansow/ministerstwo-finansow/budzet-i-majatek-ministerstwa

Ministerstwo Środowiska i jednostki nadzorowane

<http://roztoczanski.pn.pl/pl/efektywnosc-energetyczna>

Ministerstwo Sprawiedliwości i jednostki nadzorowane

<http://www.bip.sw.gov.pl/strony/EfektywnoscEner.aspx?BiuletynID=numer>   identyfikacyjny
jednostki organizacyjnej

<http://www.starogard-gd.sr.gov.pl/index.php/efektywnosc-energetyczna>

Województwa**Dolnośląskie**

http://bip.wijhars.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=152&Itemid=157

<http://piorin.gov.pl/pk-ogloszenia/pk-inne/>

Mazowieckie

<http://www.kwp.radom.pl/inwestycje-wspierane-przez-dotacje-z-wfosigw,pal,12179,0>

<http://www.bip.kuratorium.waw.pl/bip/stosowane-srodki-popra/720,Stosowane-srodki-poprawy-efektywnosci-energetycznej.html>

<http://bip.wiif.waw.pl/pdf/energetyka.pdf>

Warmińsko-mazurskie

<http://bip.uw.olsztyn.pl/pl/bip/energetyka>

<http://piorin.gov.pl/pk-ogloszenia/pk-inne/>

Zachodniopomorskie

<http://www.bip.wiih.pomorzezachodnie.pl/zamowienia/wszystkie.dhtml>

<http://www.bip.wijhars.szczecin.pl/strony/menu/52.dhtml>

<http://www.wkz.bip.alfatv.pl/strony/12.dhtml>

Wielkopolskie

<http://witdpoznan.pl/files/pliki/energia2012.pdf>

Opolskie

<http://wsseopole.pis.gov.pl/?dep=265>

Podlaskie

<http://kuratorium.pbip.pl/?event=informacja&id=1593>

Łódzkie

<http://bip.lodzkie.eu/page/3500,efektywnosc-energetyczna.html>